

Problem odrzutów w unijnym rybołówstwie

PODSUMOWANIE:

Wzywamy europarlamentarzystów do wprowadzenia zmian w propozycji Komisji, aby:

- zapewnić priorytetowe traktowanie kwestii stosowania selektywnych praktyk połowowych, jako podstawowego sposobu unikania niepożądanych połowów.
- poszerzyć zakres istniejących zapisów prawa dotyczących eliminacji niepożądanych połowów, tak aby obejmowały one zarówno ryby (komercyjne i niekomercyjne), jak i pozostałe zwierzęta morskie.
- odejść z wdrażania zakazu odrzutów według gatunków na rzecz zakazów wdrażanych stopniowo, łowisko po łowisku, na poziomie regionalnym (art. 15).
- wzmocnić zapisy dotyczące wieloletnich planów, wprowadzając do nich działania i konkretne terminy, które wraz ze skutecznym monitoringiem przestrzegania prawa stanowić będą strategię na rzecz przeciwdziałania odrzutom, w celu zminimalizowania niepożądanych połowów (art.11).
- wyznaczyć ścisłe warunki wprowadzania niepożądanych połowów na rynek, co zapewni wykluczenie komercjalizacji takich połowów (art.15.2) i generowania zysków dla indywidualnych operatorów (art. 15.3)).

Czym są niepożądane połowy i odrzuty?

Niepożądane połowy ryb i innych zwierząt, w tym ptaków, żółwi i ssaków morskich nazywane są „przyłowami”. Złowione przypadkowo zwierzęta są często wyrzucane z powrotem do morza – martwe lub umierające. Ten proceder określany jest terminem „odrzutów” i stanowi oburzający przykład złych praktyk połowowych i zarządzania w Unii Europejskiej.

Na czym polega problem?

Większość europejskich połowów prowadzona jest metodami nieselektywnymi, co powoduje duże ilości niepożądanych połowów. Wyrzucanie takich połowów jest wysoce marnotrawne, powoduje ekologiczne problemy oraz jest nieekonomiczne i nieetyczne. Większość odrzuconych ryb i innych gatunków morskich nie jest w stanie przeżyć. Często takie zbędne usunięcie z ekosystemu ma negatywne skutki na żywotność całej populacji i może zagrozić przetrwaniu niektórych gatunków. Wyrzucanie dużych ilości martwych ryb może ponadto zaburzyć funkcjonowanie ekosystemu, poprzez gwałtowny zwiększenie populacji gatunków padlinożernych i poprzez wprowadzenie nadmiernej ilości biogenów (nutrientów) do morza.

Zbędne usuwanie ryb i innych organizmów z morza ma również negatywny wpływ na zdolność odbudowy morskich ekosystemów, w tym stad ryb, w sytuacji kiedy młode, niewymiarowe ryby są łowione i

wyrzucane, jeszcze przed wejściem w wiek reprodukcyjny. Ponadto, ponieważ nikt nie rejestruje wyrzucania niepożądanych połowów, osłabia to zdolność naukowców i instytucji zarządzających rybołówstwem do oceny rzeczywistej skali przyłowów w danym regionie. To z kolei, prowadzi do braku pewności, co do rzeczywistej wielkości połowów i osłabia wysiłki na rzecz dokładnej oceny aktualnego poziomu zasobów.

Poziom odrzutów w rybołówstwie unijnym jest wyższy niż gdziekolwiek indziej na świecie i kształtuje się różnie, w zależności od regionu. Praktyka ta jest szczególnie groźna w północno-wschodnim Atlantyku, gdzie roczny poziom odrzutów wynosi ponad 1,3 mln ton, co stanowi blisko 20% światowych odrzutów dla zaledwie 11% światowych wyładunków.¹ Wskaźniki odrzutów są szczególnie wysokie w połowach metodą trałowania dennego – na przykład, w przypadku floty trałowej łowiącej *Nephrops* (norweski homar) w Morzu Północnym, szacuje się, że niepożądane połowy stanowią aż 20-98% połowów². Najnowsze badania oceniają, że straty z tytułu przyłowów dorsza w Morzu Północnym wyniosły bulwersującą wartość 3,13 miliarda euro w okresie od 1963 roku.³

Dlaczego niepożądane połowy są wyrzucane?

Rybacki wyrzucają przyłowy z wielu różnych powodów. Ryby mogą być wyrzucane, ponieważ:

- rybak nie dysponuje kwotami połowowymi na te ryby i w związku z tym nie wolno mu ich wyładować na ląd. W przypadku mieszanych połowów, rybak wyławia różne gatunki, w tym takie, na które nie ma, lub ma zbyt małą kwotę połowową.
- wyłowiona ryba może mieć znikomą wartość rynkową, lub może być komercyjnie bezwartościowa, co często oznacza, że jest wyrzucana, aby zrobić miejsce na rybę o wyższej wartości rynkowej (nosi to nazwę „selekcji jakościowej”).
- ryba jest za mała lub z innych powodów nie może zostać wyładowana. W szczególności nieselektywne praktyki połowowe mogą powodować, że połowy składać się będą z nadmiernej ilości młodych osobników i z gatunków nie będących celem połowów.

W przypadku innych gatunków, niepożądany połów jest z reguły wyrzucany za burtę głównie z uwagi na brak wartości rynkowej.

Jakie są rozwiązania?

Fakt, że działania połowowe powodują niepożądane połowy stanowi główną przeszkodę w prowadzeniu zrównoważonej gospodarki rybackiej na wewnętrznych i zewnętrznych wodach Unii Europejskiej. Przyłowy same w sobie są symptomem wadliwego zarządzania. Nowa Wspólna Polityka Rybołówstwa musi zapewnić przejście na bardziej selektywne praktyki połowowe, jako podstawowy sposób unikania

¹ Kelleher K. 2005. Discards in the world's marine fisheries: an update, Issue 470, Part 1, Volume 470 of FAO fisheries technical paper, Food and Agriculture Organization, 131pp

² Enever, R., Reville, A.S. and Grant, A. (2009). Discarding in the North Sea and on the historical efficacy of gear-based technical measures in reducing discards. *Fisheries Research* (95) 40:46

³ Crilly R. 2011. Money overboard, why discarding fish is a waste of jobs and money. New economics foundation, London (UK) 24pp

niepożądanych połowów. Powinny temu towarzyszyć zapisy o ewentualnym obowiązku wyładunku całego połowu, co de facto będzie zakazem odrzutów. Niezbędny jest całościowy pakiet zapewniający stosowanie selektywnych narzędzi połowowych i unikania przyłowów. Można to osiągnąć poprzez wzmocnienie działań wdrażanych w kontekście wieloletnich planów. Działanie te powinny funkcjonować w pakiecie z kryteriami stosowanymi do rankingowego przydziału uprawnień połowowych (patrz osobna publikacja na temat dostępu do zasobów ryb).

Ponadto, w miarę odbudowy stad i wzrostu liczebności dojrzałych osobników, rybacy będą mieli mniej powodów do odrzutów, co jest powodem, dla którego UE musi przywrócić i utrzymać zdrowe populacje powyżej poziomu zdolnego wyprodukować maksymalny zrównoważony odłów (MSY) najpóźniej do roku 2015 (patrz osobna publikacja na temat MSY).

Co zaproponowała Komisja?

Komisja przedstawiła propozycję rozporządzenia podstawowego, która zawiera trzy zapisy mające na celu rozwiązanie problemu przyłowów i odrzutów:

- Artykuł 3 definiuje cel polegający na „*wyeliminowaniu niepożądanych połowów komercyjnych stad i stopniowe zapewnienie, aby wszystkie połowy takich stad podlegały obowiązkowi wyładunku*”.
- Artykuł 15 wprowadza stopniowy zakaz odrzutów, który wymaga obowiązkowego wyładunku wszystkich połowów określonych gatunków komercyjnych. Towarzyszy temu opcja wprowadzenia do obrotu handlowego niewymiarowych ryb i ryb złapanych powyżej posiadanej kwoty (art. 15. 2); oraz
- Artykuł 11 zawiera zapisy o wprowadzeniu rozwiązań technicznych w celu wyeliminowania niepożądanych połowów w kontekście wieloletnich planów.

Dodatkowo, Komisja zaproponowała dwa zapisy do Rozporządzenia o wspólnej organizacji jednolitego rynku:

- Artykuł 7 stanowi, że „*celem złożonej propozycji jest poradzenie sobie z problemem niepożądanych połowów komercyjnych stad*”.
- Artykuł 8 stanowi, że organizacje producentów rybołówstwa mogą „*w optymalny sposób wykorzystywać niepożądane połowy stad komercyjnych*”.

Nasze rekomendacje w odpowiedzi na propozycję Komisji:

Zalecamy dokonanie następujących zmian w propozycji Komisji, w celu zapewnienia skutecznego i całościowego podejścia do unikania przyłowów i zaniechania marnotrawnej praktyki odrzutów:

- **Poszerzenie zakresu istniejących zapisów prawa dotyczących eliminacji niepożądanych połowów, tak, aby obejmowały one zarówno ryby, ja i inne gatunki morskie.** Najlepszym sposobem realizacji tego celu będzie wprowadzenie definicji „niepożądanych połowów”, która w wyraźny sposób obejmie zarówno ryby, jak i inne gatunki. Zobowiązanie wyładunku powinno dotyczyć jedynie ryb, z bardzo

niewieloma wyjątkami (w tym, na przykład, gatunki narażone i będące pod ochroną⁴ oraz gatunki, na które wyznaczono zerowe TAC⁵);

- **Zmiana zapisu poprzez wprowadzenie obowiązku wyładunku wszystkich połowów (art. 15)**, aby odejść z wdrażania zakazu odrzutów według gatunków, na rzecz zakazów wdrażanych stopniowo, łowisko po łowisku, na poziomie regionalnym, z określonymi terminami, co pozwoli na poprawę selektywności działalności połowowej, również w wyniku działań podejmowanych w ramach wieloletnich planów.
- **Poszerzenie zapisów dotyczących treści wieloletnich planów (art. 11)**, tak aby plany musiały zawierać cele i terminy redukcji przyłowów, wraz ze skutecznym monitoringiem przestrzegania prawa, co stanowić będzie strategię na rzecz zminimalizowania niepożądanych połowów.
- Wszelka komercjalizacja niepożądanych połowów może stworzyć motywację finansową do łowienia ryb, których rybacy wcześniej starali się unikać. **Artykuły 15.2 oraz 15.3** powinny zostać w związku z tym zmienione w taki sposób, aby **ściśle określały warunki wprowadzania do obrotu niepożądanych połowów**, co pomoże w wykluczeniu generowania zysku z przyłowów, i raczej zmotywuje rybaków do minimalizowania niepożądanych połowów. Odnośne zmiany powinny zostać również wprowadzone do proponowanego Rozporządzenia w sprawie wspólnej organizacji jednolitego rynku oraz do propozycji Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Kontakty:

Tatiana Nemcová	BirdLife Europe	+ 32 (0)2 238 50 93	tatiana.nemcova@birdlife.org
Amelie Malafosse	Oceana	+32 (0)476 28 55 54	amalafosse@oceana.org
Cathrine Schirmer	OCEAN2012 Coalition	+32 (0)483 66 69 67	cschirmer@pewtrusts.org
Saskia Richartz	Greenpeace	+32 (0)2 274 19 02	Saskia.Richartz@greenpeace.org

⁴ Zgodnie z wykazem w odnośnym artykule dotyczącym „chronionych gatunków” 1- Rozporządzenie Rady określające roczne uprawnienia połowowe dostępne jednostkom UE dla określonych stad ryb i grup stad ryb, nie będących przedmiotem międzynarodowych negocjacji ani umów, oraz 2- Rozporządzenia Rady określające roczne uprawnienia połowowe w wodach unijnych oraz, dla jednostek unijnych w określonych wodach nie-unijnych na określone stada ryb, nie będące przedmiotem międzynarodowych negocjacji i umów.

⁵ TAC - total allowable catches (całkowity dopuszczalny połów)

